

WELMEC 2.7 (Revizija 3.1)

1. izdanje

WELMEC

Evropska saradnja u oblasti zakonske metrologije

Direktiva 90/384/EEC objašnjenje i tumačenje

Jun 2006.

WELMEC

Evropska saradnja u oblasti zakonske metrologije

WELMEC predstavlja saradnju između službi zakonske metrologije sa državama članicama Evropske unije i EFTA. Ovaj dokument je jedan od brojnih vodiča koje je objavio WELMEC kako bi proizvođačima mernih instrumenata i odgovornim notifikovanim telima dao uputstva za procenu usaglašenosti njihovih proizvoda. Vodiči su isključivo savetodavnog karaktera i kao takvi ne nameću ograničenja ili dodatne tehničke uslove mimo onih koji su sadržani u odgovarajućim direktivama. Mogu se prihvatiti alternativni pristupi, ali navedene smernice u ovom dokumentu predstavljaju prihvaćen stav WELMEC-a o tome kako treba slediti najbolje prakse.

WELMEC 2.7 (prva revizija vodiča WELMEC 3.1)

Broj 1

Radna verzija, april 2006.

Objavio:

WELMEC sekretarijat

Savezni zavod za metrologiju i geometarsko merenje (BEV)

Arltgasse 35

A-1160 Beč

Austrija

Tel: +43 676 8210 3608

Fax: +43 1 49 20 875 8006

E-pošta: welmec@bev.gv.at

SADRŽAJ

PREDGOVOR

1 Uvod

2 Obim

3 Sloboda kretanja

- Plasman na tržište
- CE oznaka o usaglašenosti i zelene metrološke nalepnice
- Natpisi uz CE oznaku
- Grupisanje CE oznake, zelene metrološke nalepnice, poslednje dve cifre godine i broja notifikovanog tela
- Puštanje u rad
- Povezanost sa Direktivom 76/211/EEC

4 Tranzicioni sporazumi

5 Osnovni uslovi

6 Evropski standard EN45501

7 Notifikovana tela

8 Procena usaglašenosti

- Opšte
- Procedure procene usaglašenosti
- Izvršavanje u dve faze
- Kriterijum za izbor jedne od dve faze procedure i mesto procene
- Odgovornosti uključenih tela

9 Treutak postavljanja oznaka usaglašenosti i identifikacionih brojeva

10 Ostale oznake i natpisi

- Crveni simbol ograničene upotrebe

11 Nadzor instrumenata u upotrebi

12 Nacionalna pravila koja se primenjuju za upotrebu

13 Stavljanje van snage

14 Razno

- Proizvođač
- Direktna prodaja
- Maloprodaja
- Oglеди na terenu
- Zamena instrumenta nakon stavljanja u funkciju
- Hibridni instrumenti.

PREDGOVOR

Ovaj dokument daje objašnjenje i tumačenje koje se odnosi na odredbe sadržane u Direktivi Saveta 90/384/EEC (dopunjena Direktivom 93/68/EEC) za vage sa neautomatskim funkcionisanjem.

On ne nudi sistematsko postupanje za sve odredbe direktive, već se umesto toga bavi samo onim elementima direktive kojima je na osnovu iskustva potrebno dodatno pojašnjenje.

Dokument će svim zainteresovanima pomoći da ispravno tumače i primene ovaj deo zakona zajednice: Državama članicama Evropske unije i potpisnicima Sporazuma o evropskom ekonomskom prostoru, koje su prenele direktivu na svoja nacionalna zakonodavstva; proizvođačima vaga sa neautomatskim funkcionisanjem, bilo da su osnovani u Evropskom ekonomskom prostoru ili u trećim zemljama; korisnicima vaga sa neautomatskim funkcionisanjem; potrošačima.

Ovaj dokument prerađuje WELMEC vodič 3.1 broj 1, koji je prethodno objavljen kao WELMEC vodič 5.

Tekst tog dokumenta je pripremila Generalna direkcija za industriju Evropske komisije, u saradnji sa WELMEC Radnom grupom 2. Tekst je u skladu sa mišljenjem službe Evropske komisije u vreme pripreme. Međutim, pažnja je usmerena na činjenicu da obavezujuće tumačenje zakonodavstva zajednice može dati samo Sud pravde. U pogledu tog odricanja prava, odlučeno je da se izda ovaj prerađeni dokument kao novi WELMEC vodič pod punom odgovornošću WELMEC-a. Komisija zajedno sa radnom grupom za NAWI direktivu može u kasnijoj fazi da odluči da se pozove na ovaj WELMEC vodič na Web lokaciji EU.

Beč, juna 2006. godine

DIREKTIVA 90/384/EEC: OBJAŠNJENJE I TUMAČENJE

1. UVOD

Direktiva 90/384/EEC je usvojena 20. juna 1990, a stupila je na snagu 1. januara 1993. Izmenjena je direktivom 93/68/EEC od 22. jula 1993. Koja je stupila na snagu 1. januara 1995.

Direktiva se odnosi na sve vage sa neautomatskim funkcionisanjem i cela se primenjuje. To znači da ni jedna druga nacionalna odredba koja se bavi oblastima primene direktive ne može više da postoji, osim onih koje menjaju ovu direktivu.

Oblasti primene navedene u članu 1.2 (a) su kontrolisane ili nastavljaju da budu kontrolisane od 1. januara 1993. Sve ostale oblasti upotrebe više nisu regulisane i potpadaju pod član 1.2 (b) od tog datuma.

Ne dovodeći u pitanje odredbe prelaznih aranžmana (koji su okončani 31. decembra 2002.), svi novi instrumenti stavljeni na tržište Zajednice od 1. januara 1993. će nositi oznaku proizvođača ili naziv i maksimalni opseg merenja mase. Oni mogu da nose CE oznaku o usaglašenosti za drugu direktivu (bez zelene metrološke nalepnice). Pored toga, instrumenti koji će se koristiti za primene koje su navedene su u članu 1.2 (a) moraju imati na sebi CE oznaku o usaglašenosti zajedno zelenom metrološkom nalepnicom. U drugom slučaju oni će ispuniti osnovne uslove i njihova usaglašenost sa ovim uslovima će se proceniti u skladu sa odredbama o proceni usaglašenosti.

Instrument koji se koristi od 1. januara 1993. može i dalje da se koristi u skladu sa pravilima koja su na snazi od momenta kada se tip/dizajn prvi put pojavi na tržištu. To može biti ili ne predmet metrološke kontrole pre 1. januara 1993.

2. OBIM

Vaga je članom 1.1 definisana kao merni instrument koji koristi dejstvo gravitacije na telo radi utvrđivanja mase. Karakteristika koja razlikuje **vage sa neautomatskim funkcionisanjem** od drugih vaga je što je tokom operacije merenja potreban operater kako bi mogli da se dobiju rezultati, na primer, da postavi opterećenje na prijemnik opterećenja instrumenta. Tom definicijom su između ostalog obuhvaćeni sledeći tipovi vaga: maloprodajne vage, laboratorijske vage, kupatilske vage, vage za bebe i kuhinjske vage.

Samo vage koje zadovoljavaju definiciju za vage sa neautomatskim funkcionisanjem u članu 1.1 potpadaju pod ovu direktivu. Osim toga, dozvoljene vage moraju da ukažu na vrednost mase (Osnovni uslov 8.1 Aneksa I).

Definicija vaga sa neautomatskim funkcionisanjem ne obuhvata instrumente koji se koriste za kvalitativne analize koje ne ukazuju na masu već samo slične karakteristike (npr. geološke ili metalurške analize, hektolitarska masa žitarica, ...), i instrumente za brojanje koji ne prikazuju masu (npr. brojači novčića, brojači pilula, brojači delova).

Kod slučajeva kada postoji sumnja pri utvrđivanju da li je instrument NAWI ili AWI vaga obuhvaćena preporukom OIML, treba koristiti smernice navedene u vodiču WELMEC 2. u odeljku 3.1.9.

3. SLOBODA KRETANJA

Plasman na tržište

Minimalna kontrola predviđena ovom direktivom podrazumeva da instrument mora da nosi oznaku proizvođača ili njegov naziv i svoj maksimalni kapacitet merenja pre plasmana na tržište. Instrument koji je na ovaj način označen sa CE oznakom zbog ostalih direktiva, ali koji nema zelenu metrološku nalepnicu može slobodno da se kreće na tržištu Zajednice, to jest, može da se stavlja u promet u bilo kojoj od država članica EZ, bez potrebe da bude u skladu sa ostalim metrološkim uslovima. Međutim, prilikom stavljanja instrumenta u funkciju direktiva prepoznaje određene primene koje zahtevaju obaveznu upotrebu instrumenata koji nose CE oznaku o usaglašenosti i zelenu metrološku nalepnicu.

CE oznaka o usaglašenosti i zelena metrološka nalepnica

(Napomena: crno M na zelenoj kockastoj pozadini takođe može biti „nacrtano“ na instrumentu, ali u se ostatku teksta koristi nalepnica sa tekstom, i to treba da se shvati kao obuhvatanje svih situacija).

Ako se uz CE oznaku o usaglašenosti nalazi zelena metrološka nalepnica, to znači da instrument koji nosi ove dve oznake zadovoljava osnovne uslove Direktive 90/384/EEC i da je u skladu sa tim podvrgnut proceni usaglašenosti. Pored toga, CE oznaka označava usaglašenost sa odredbama svih ostalih direktiva koje se primenjuju na instrument a koje zahtevaju postavljanje CE oznake¹.

Zelena metrološka nalepnica je dodatna metrološka oznaka, i *obavezna* je na osnovu direktive 90/384/EEC kao što je i sama CE oznaka, što ukazuje na to da CE oznaka sadrži izjavu o usaglašenosti sa osnovnim uslovima Direktive 90/384/EEC.

Zelenu metrološku nalepnicu ne treba posmatrati po čemu je bila poznata u prošlosti, već kao znak inicijalne verifikacije. Takav znak inicijalne verifikacije više ne postoji za vage sa neautomatskim funkcionisanjem.

Shodno tome se zelena metrološka nalepnica kao i CE oznaka ne mogu odstraniti sa instrumenta koji se koristi u svrhe obuhvaćene članom 1.2 (a). CE oznaka i zelena metrološka nalepnica pripadaju jedna drugoj i označavaju usaglašenost sa uslovima direktive 90/384/EEC u vreme plasiranja instrumenta na tržište i stavljanja u funkciju.

Kada se instrument sastoji od skupa modula i perifernih uređaja koji rade zajedno, CE oznaka zajedno sa zelenom metrološkom nalepnicom će biti postavljena na glavnom modulu instrumenta. Međutim, obe oznake zajedno se odnose na kompletan instrument, uključujući module i periferne uređaje, koliko je primenjivo (pogledajte poglavlje 5, stav 2)². Nažalost, ovaj sistem ne ukazuje koji su uređaji predmet postupka procene usaglašenosti. To može biti problem za organe tržišnog nadzora, pogotovo kada su uređaji

¹ Od posebnog značaja je direktiva 89/336/EEC o elektromagnetnoj kompatibilnosti, dopunjena direktivom 92/31/EEC. Instrumenti koji se koriste za primene njihove otpornosti od elektromagnetnih smetnji u skladu sa članom 1.2 (a) su obuhvaćeni direktivom 90/384/EEC. Što se tiče njihove emisije elektromagnetnog omatanja, međutim, obuhvaćeni su direktivom 89/336/EEC. Instrumenti koji se koriste za svrhe obuhvaćene članom 1.2 (b), potpadaju pod direktivu 89/336/EEC koja se odnosi na emisiju i otpornost.

² Ovaj stav zamenjuje prethodni član iz vodiča 3.1, zato što nije bila namera da se zelena metrološka nalepnica primeni na svaki uređaj. Zbog prethodnog tumačenja mogu da postoje instrumenti koji su stavljeni u funkciju pre ovog novog izdanja vodiča, a koji mogu da nose nalepnicu zeleno M na glavnom delu instrumenta, ali i na perifernim uređajima.

povezani nakon što je instrument bio u upotrebi bez angažovanja originalnog proizvođača. Međutim, u slučaju sumnje, organi tržišnog nadzora mogu od originalnog proizvođača zatražiti sve neophodne informacije, posebno po osnovu izjave o usaglašenosti koje mogu definisati module i periferne uređaje koji sačinjavaju kompletan instrument obuhvaćen sertifikatom.

Da se ne ostavi bilo kakva sumnja, modul ili periferni uređaj ne mogu sami po sebi biti predmet postupka za procenu usaglašenosti i izjave o usaglašenosti koje se pozivaju na direktivu za NAWI vage. To važi samo za kompletne instrumente. Modul ili periferni uređaj mogu da nose CE oznaku na osnovu drugih direktiva, ali ne mogu da nose zelenu metrološku nalepnicu. Ovo važi i za fiskalne (Point of Sale) uređaje. Postupke procene usaglašenosti treba primeniti na kompletan instrument, uključujući eventualno priključeni fiskalni uređaj. Moduli koji imaju uverenje o ispitivanju se ne osiguravaju u odnosu na prethodno opisane procedure. Uverenje o ispitivanju može da prihvati samo notifikovano telo koje je odgovorno za EC ispitivanje tipa kompletnog instrumenta kako bi se izbeglo dvostruko ispitivanje, i u slučaju primene vodiča WELMEC 2.5 za modularni pristup.

Napomena: Za informacije o modulima, perifernim uređajima i modularnom pristupu za NAWI vage, pogledajte vodič WELMEC 2.5 za modularni pristup.

Postavljanje CE oznake i zelene metrološke nalepnice na instrument je dužnost proizvođača kompletnog instrumenta. To ne znači da postavljanje mora nužno da bude sprovedeno od strane samog proizvođača. Može se sprovesti u nadležnosti proizvođača od strane njegovog ovlašćenog predstavnika koji je osnovan u okviru Zajednice. Notifikovana tela koja su uključena u EC verifikaciju ili EC verifikaciju jedinice ne mogu da preuzmu dužnost lepljenja CE oznake i/ili zelene metrološke nalepnice.

Pošto CE oznaka o usaglašenosti i zelena metrološka nalepnica na osnovu direktive obavezno idu zajedno, iz razloga jednostavnosti se reči „CE oznaka“, „CE označeni instrument“, itd. u daljem tekstu odnose na CE oznake plus zelena metrološka nalepnica, ukoliko nije drugačije navedeno.

Natpisi uz CE oznaku

Tamo gde je notifikovano telo uključeno u postupak procene usaglašenosti, njegov identifikacioni broj kao opšte pravilo mora da ide u CE oznaku. Ovo opšte pravilo je usvojeno u direktivi 90/384/EEC, Aneks IV. Ovo se ne odnosi na notifikovana tela za ispitivanje tipa.

Prema Aneksu IV, odeljak 1.1 (c) direktive, identifikacioni broj(evi) notifikovanog tela/organa koji je/su izvršili EC nadzor ili EC verifikaciju ili EC verifikaciju jedinice se na instrument postavlja grupisan zajedno sa CE i oznakom godine.

Prema Aneksu IV, odeljak 1.1 (c) direktive, instrumenati koji su predmet EC postupka procene usaglašenosti moraju da imaju poslednje dve cifre godine u kojoj je CE oznaka postavljena.

Grupisanje CE oznake, zelene metrološke nalepnice, poslednje dve cifre godine i broja notifikovanog tela

Iako Direktiva 90/384/EEC navodi da:

- CE oznaka,
- identifikacija(e) notifikovanog tela/organa koji je/su sproveli EC nadgledanje ili EC verifikaciju,
- zelena nalepnica sa velikim slovom M
- i poslednje dve cifre godine

treba da se postave na jasno vidljivom, lako čitljivom i neizbrisivom delu instrumenata za koji je uspostavljena EC usaglašenost, ona ne zahteva obavezno grupisanje posebno za zelenu M.

Iz razloga ujednačenosti na vagama sa neautomatskim funkcionisanjem i uzimajući u obzir ono je podneto MID (Direktiva za merne instrumente), a što se odnosi na ostale vage, smatra se da je bolje da se oznake i natpisi koji se odnose na prethodne, postave istim redosledom koji propisuje MID (npr. CE, zelena M, poslednje dve cifre godine kada su postavljene, identifikacioni broj(evi) notifikovanog tela(a)).

„Jasno vidljivo“ znači vidljivo izvršitelju kada je instrument u svom normalnom radnom položaju.

Puštanje u rad

Posebne oblasti upotrebe koje zahtevaju instrumente koji imaju CE oznaku navedene su u članu 1.2 (a) direktive. Sve ostale primene ne zahtevaju upotrebu instrumenata koji imaju CE oznaku u skladu sa direktivom za NAWI; oni su obuhvaćeni članom 1.2 (b) i može biti potrebno da nose CE oznaku na osnovu drugih direktiva.

Oblik, projektovanje, konstrukcija ili konfiguracija instrumenta (npr. vaga sa tezgom, platformska vaga, drumska vaga, ...) ne definišu njegovu upotrebu kao što je navedeno u članu 1.2 (a) i članu 1.2 (b). Iako se potencijalna upotreba instrumenta ponekad može lako prepoznati na osnovu njegovog oblika, dizajna, itd, (na primer, vaga za izračunavanje maloprodajne cene, kuhinjska vaga, poštanska vaga, ...), konačna odluka se ipak može doneti samo ako je instrument pušten u upotrebu. Uzimajući poštansku vagu kao primer, upotreba u pošti (ili drugim preduzećima za slanje) bi bila primena na osnovu člana 1.2 (a), a upotreba u poštanskoj sobi preduzeća, kada nije na taj način tarifa prevoza zakonom definisana, bi bila primena na osnovu člana 1.2 (b).

Upotrebe na osnovu člana 1.2(a)

Oblasti primene koje zahtevaju obaveznu upotrebu instrumenata koji imaju CE oznaku su oblasti trgovine, zdravstva i javne administracije. Oni su navedeni u članu 1.2 (a) i to su:

1. **Utvrđivanje mase za komercijalno poslovanje**, ondosi se na promet robe u kojem se roba kupuje ili prodaje na osnovu mase. Cena je stoga direktno proporcionalna masi proizvoda.
2. **Utvrđivanje mase za izračunavanje putarine (naknade), tarifa, poreza, bonusa, novčanih kazni, naknada, odštete ili sličnog tipa uplate.** Ova vrsta upotrebe ne samo da obuhvata situacije u kojima je plaćanje direktno proporcionalno masi, npr. nadoknada, porez itd, već obuhvata i situacije u kojima

vrednost mase određuje cenu usluge, npr. korišćenje poštanskih usluga, pranje ili aerodromska taksa za prtljag i naknada za prevoz robe, odlaganje otpada.

3. **Utvrđivanje mase za primenu zakona i propisa; stručno mišljenje dato u sudskim postupcima**, koje obuhvata aktivnosti u kojima lice koje nije stručnjak za metrologiju koristi instrument, i daje dokaze na osnovu rezultata merenja. Instrumente koje u iste svrhe koriste stručnjaci u metrološkim laboratorijama, vladinim ili javnim nadležnim laboratorijama i forenzičkim laboratorijama su stoga isključeni pod uslovom da takve laboratorije svoje instrumente pravilno održavaju, etaloniraju i podese.

Utvrđivanje mase u medicini zbog merenja pacijenata u svrhe praćenja, dijagnostikovanja i lečenja, koje obuhvata one aktivnosti u kojima je medicinsko osoblje odgovorno za merenje pacijenata. Primeri su upotreba vaga u bolnicama, domovima zdravlja ili su odnete u zajednicu radi obavljanja medicinskih radnji, uključujući ishranu. Pod „medicinskim osobljem“ podrazumevano sva lica koja uz dozvolu obavljaju poslove merenja medicinske svrhe u državama članicama.

4. Utvrđivanje mase za izradu lekova na recept u apotekama i utvrđivanje mase u analizama koje su sprovedene u medicinskim i farmaceutskim laboratorijama, **u kojima su medicinske laboratorije, laboratorije koje obavljaju analize na zahtev lekara, a farmaceutske laboratorije su laboratorije za kontrolu kvaliteta proizvođača medicinskih proizvoda za ljudsku upotrebu (kontrola završnog merenja proizvoda, kontrola sastava proizvoda, gravimetrijska i kvantitativna analiza). Farmaceutske laboratorije se podrazumevaju istraživačke i razvojne laboratorije proizvođača tih lekova.**
6. **Određivanje cene na osnovu mase u maloprodajne svrhe i nadoknade za unapred definisane pakete.** Prethodni slučaj se odnosi na upotrebu instrumenata koji izračunavaju cene, posebno maloprodajne cene, a poslednji se odnosi na vage koje se koriste da bi se utvrdila nadoknada za unapred izmerene ali ne i unapred definisane količine. Maloprodaja je objašnjena u poglavlju 14.

Upotreba člana 1.2 (b)

Sve upotrebe osim onih upotreba obuhvaćenih članom 1.2 (a) su upotrebe obuhvaćene članom 1.2 (b) i ne zahtevaju instrumente koje imaju CE oznaku prema Direktivi 90/384/EEC.

Upotrebe u sledeće svrhe se smatraju upotrebom na osnovu člana 1.2(b).

- Sport i sportske evidencije;
- Upotreba u domaćinstvu (kuhinja, kupatilo, ...);
- Geološka istraživanja;
- *Veterina; Napomena : Treba napomenuti da se u nekim državama članicama, a u skladu sa nacionalnim propisima, neke upotrebe kao što su priprema lekova za životinje, uključujući određene proizvode, smatraju regulisanim*
- Medicinska praksa, osim za merenje živih pacijenata;
- Roba za inspekciju, itd (kontrolne vage);
- Merenje robe samo radi obaveštavanja kupca, a ne za konačno utvrđivanje mase (ne treba mešati sa samouslužnim vagama koje se koriste za konačno utvrđivanje mase)
Napomena: Treba napomenuti da se u nekim državama članicama, na osnovu

nacionalnih propisa ova vrsta „korišćenja informacija radi obaveštavanja kupca“ međutim, i dalje smatra regulisanom;

- Merenje za bilo koju svrhu koja nije obuhvaćena članom 1.2 (a) koje se odnosi na plaćanje. Plaćanje predstavlja stanje komercijalne transakcije za utvrđivanje mase, koje ne pretvara upotrebu u upotrebu obuhvaćenu članom 1.2 (a). (Npr: merači novčića kojima upravlja osoba).
- Upotreba u sistemima kvaliteta. Metrološki uslovi kažu da instrumenti za merenje koji se koriste u radu sistema kvaliteta, treba između ostalog, da poseduju odgovarajuću tačnost, da su ispravno etalonirani i periodično ponovno etalonirani u skladu sa utvrđljivim metrološkim standardima u metrološkoj laboratoriji. Ovi uslovi se primenjuju bez obzira na status sistema (privatni ugovor između dve strane, obavezan postupak sertifikacije, ...). Iako ne isključuju upotrebu dozvoljenih mernih instrumenata, oni ih ni ne obavezuju.

Poseban slučaj:

Iako su se upotrebe instrumenata od strane

- metrološkog izvršitelja;
- metroloških stručnjaka (npr. nacionalne metrološke laboratorije, ...);
- državne ili javne nadležne laboratorije, forenzičke laboratorije, ...

prvobitno smatrale mogućim upotrebama na osnovu člana 1.2 (b) zbog stručnosti korisnika, priznaje se da to nije zakonski prihvaćeno u nekoliko zemalja i da je unelo sumnje u mišljenje ovih stručnjaka u sudskim postupcima. Te upotrebe koje su jasno utvrđene u članu 1.2 (a) ne mogu se smatrati upotrebama na osnovu člana 1.2 (b), pod uslovom da merenje obavlja stručnjak vlade (koji pored toga ne bi mogao da bude stručnjak za merenje).

Povezanost sa direktivom 76/211/EEC

Direktiva Saveta 76/211/EEC koja se odnosi na pravljenje na osnovu mase ili zapremine pojedinih prethodno upakovanih proizvoda navodi u svom Aneksu I, tačka 4, da zakonski kontrolisani instrumenti moraju da se koriste za izradu ili proveru prethodno upakovanih paketa. Upotreba vaga sa neautomatskim funkcionisanjem za bilo koju od ove dve alternative je dakle upotreba na osnovu člana 1.2 (a). Pravo na izbor između dve alternative koje nudi direktiva 76/211/EEC, nije međutim povređeno direktivom 90/384/EEC.

4. TRANZICIONI SPORAZUMI

Primene na osnovu člana 1.2 (a) u nekim državama članicama ne zahtevaju instrumente koji imaju CE oznaku (u smislu NAWI direktive) do 1. januara 2003. ako određena država članica 31. decembra 1992. nije ispunjavala uslove za upotrebu kontrolisanog instrumenta za tu primenu. Dakle, te zemlje članice bi trebalo da dozvole plasiranje instrumenata koji nemaju CE oznaku plus zelenu metrološku nalepnicu na svoje trziste, koji će se upotrebljavati u tim oblastima tokom celog perioda tranzicije (tj. 10 godina). Međutim, države članice su ohrabrivale sve proizvođače zainteresovane za te oblasti primene da proizvode instrumente koji mogu da ispune osnovne uslove pre 1. januara 2003.

U odnosu na odobrenje tipa, pravi se razlika između EEC odobrenja tipa (izdato u skladu sa Direktivom Saveta 73/360/EEC) i nacionalnim odobrenjima tipa (onih koji su odobreni u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom, osim onih koji su preuzeti iz direktive 73/360/EEC).

EEC odobrenje tipa (u pogledu Direktive Saveta 73/360/EEC) ne može da se odobrava nakon 31. decembra 1992. Ta odobrenja koja su imala datum isteka do 31. decembra 1992. ne mogu da se obnove.

Nacionalno odobrenje tipa ne može da se odobri nakon 31. decembra 1992. Ona koja važe od 1. januara 1993. mogu da se obnove ili modifikuju pod uslovom da se njihovo važenje nakon obnavljanja ili modifikacije ne ističe nakon 31. decembra 2002.

Čak i ako ne postoji ograničenje važenja u nacionalnom sistemu sistema za odobrenje tipa, nijedan od nacionalnih sertifikata za odobrenje neće važiti nakon 31. decembra 2002.

Samo vage sa neautomatskim funkcionisanjem koje ispunjavaju uslove iz Direktive 90/384/EEC će se i pored toga nakon 1. januara 2003. Moći plasirati na tržište, i samo NAWI vage koje ispunjavaju osnovne uslove i koje su bile predmet postupaka procene usaglašenosti će se pustiti u funkciju za primenu na osnovu člana 1.2 (a).

5. OSNOVNI USLOVI

Aneks I Direktive sadrži osnovne uslove koje moraju da ispune vage sa neautomatskim funkcionisanjem koje se koriste za primene u okviru člana 1.2 (a). To su tehnički i metrološki uslovi karakteristika instrumenta i obuhvataju maksimalnu dozvoljenu grešku (uključujući mpe pri radu).

Osnovni uslovi se odnose i na uređaje, koji su deo ili su priključeni na vagu sa automatskim funkcionisanjem koja se koristi za primenu na osnovu člana 1.2 (a), ukoliko se ovi uređaji koriste sami za tu primenu.

Na osnovu preliminarnog zapažanja Aneksa 1, jedini izuzetak ovom pravilu je slučaj dodatnih mernih i pokaznih uređaja i uređaja za štampanje koji su deo ili su povezani sa vagama sa neautomatskim funkcionisanjem koje se ne koriste u maloprodaji, ukoliko:

- ponove rezultate operacije merenja, a ne mogu da utiču na ispravno funkcionisanje instrumenta, i
- se rezultat operacije merenja štampa ili beleži tačno i neizbrisivo delom instrumenta koji ispunjava osnovne uslove i
- je ovaj rezultat dostupan obema stranama zainteresovanim za merenje.

U okviru gore navedenih uslova, i iako ti dodatni merni i pokazni uređaji ili uređaji za štampanje nisu prošli kroz postupak procene usaglašenosti i koji nose crveni simbol iz člana 12 Direktive, mogu se koristiti za primene na osnovu člana 1.2 (a).

6. EVROPSKI STANDARD EN45501

CEN/CENELEC je usvojio harmonizovani evropski standard za vage sa neautomatskim funkcionisanjem, EN45501:1992/AC:1993. Ovaj standard ne samo da propisuje tehnička rešenja za osnovne uslove, već i ispitivanja koja mogu da se koriste za uspostavljanje usaglašenosti sa uslovima za karakteristike.

Preporuke ovog usklađenog standarda su u skladu sa članom 5.2, objavljene u Službenom listu Evropske zajednice, br. C 153 od 04.06.1994. strana 17. Primena ovog standarda, u celini ili delimično, predviđa pretpostavku usaglašenosti sa odgovarajućim osnovnim uslovima.

Trebalo bi da bude potpuno jasno da pretpostavka o usaglašenosti sa osnovnim uslovima Direktive može da bude punovažna samo za odredbe standarda koje su u skladu sa osnovnim uslovima. To znači, da dogod direktiva ne navodi osnovne uslove za module (primer), da ne mogu da se koriste delovi iz standarda koji se odnose na module za pretpostavku usaglašenosti modula sa direktivom. Član 5(1) direktive opravdava ovo mišljenje, jer „instrumenti“ nisu isto što i „moduli“.

7. NOTIFIKOVANA TELA

Države članice obaveštavaju Komisiju i tela ostalih država članica da sprovedu zadatke za procenu usaglašenosti, zajedno sa konkretnim zadacima za koje je svaki organ imenovan. Imenovanje i obaveštavanje se sprovodi u skladu sa odredbama člana 9.

Ova tela moraju da ispune niz minimalnih kriterijuma navedenih u Aneksu V Direktive.

Osnovni zadatak notifikovanog tela je da obezbedi usluge za procenu usaglašenosti pod uslovima navedenim u direktivi.

Notifikovana tela takođe mogu obavljati poslove procene usaglašenosti, u okviru svog delokruga notifikacije, i na teritorijama svih država članica ili trećih zemalja.

Država članica koja je odgovorna za njihovu notifikaciju će periodično proveravati da li ono ispunjava uslove gde god da rade (minimalni kriterijumi u Aneksu V direktive za NAWI vage plus ostali kriterijumi imenovanja ako postoje, i uslovi proistekli iz opisa postupaka procene usaglašenosti i drugi članovi iz direktive).

Proizvođači mogu po svojoj volji da izaberu bilo koje notifikovano telo koje je imenovano da sprovede postupak procene usaglašenosti u skladu sa direktivom (sa izuzetkom slučaja izmene postojećeg uverenja na osnovu 1.7 aneksa II poglavlje 1).

Različite procedure procene usaglašenosti i odgovarajući zadaci notifikovanih tela su objašnjeni u poglavlju 8 ovog vodiča.

Aktuelna lista notifikovanih tela u okviru Direktiva novog pristupa je dostupna na adresi:

http://europa.eu.int/comm/enterprise/newapproach/legislation/nb/notified_bodies.htm

8. PROCENA USAGLAŠENOSTI

Opšte

Procedure koje se koriste za utvrđivanje usaglašenosti sa osnovnim uslovima navedene su u Aneksu II Direktive.

Vage sa neautomatskim funkcionisanjem moraju da se podvrgnu ispitivanju tipa nakon ili EC izjave o usaglašenosti tipa (garancija kvaliteta proizvodnje) ili EC verifikacije. Izuzetak od ovog opšteg pravila je slučaj kada NAWI vaga koja ne sadrži elektronske uređaje, za koji uređaj za merenje opterećenja ne koristi oprugu za uravnoteženje opterećenja. Ovi instrumenti se smatraju dovoljno jednostavnim, tako da je ispitivanje tipa nepotrebno, te je samo potrebna EC Izjava o usaglašenosti ili EC verifikacija.

Instrumenti koji su prilagođeno dizajnirani i napravljeni za posebne primene treba samo da prođu EC verifikaciju jedinice. Ovaj postupak je takođe otvoren za veoma male proizvodne serije instrumenata.

Postupci ocenjivanja usaglašenosti (pogledajte Aneks I)

EC ispitivanje tipa

Notifikovano telo koga je izabrao proizvođač ili njegov ovlašćeni predstavnik koji je osnovan u okviru Zajednice, među telima dostavljenim Komisiji za sprovođenje zadatka ispitivanja tipa, ispituje i potvrđuje da instrument, koji predstavlja predviđenu proizvodnju, ispunjava osnovne uslove Direktive. Notifikovano telo izdaje EC uverenje o ispitivanju tipa koje između ostalog, sadrži dovoljno informacija za identifikaciju instrumenta. Uverenje važi 10 godina, ali može naknadno da se obnovi. U posebnim okolnostima, kao što je primena novih tehnologija, važenje uverenja može da se smanji na 2 godine uz mogućnost produženja na 3 godine.

Primer izgleda EC uverenja o ispitivanju tipa je dat u WELMEC vodiču 2 *Direktive 90/384/EEC: Opšta primena vaga sa neautomatskim funkcionisanjem*

U skladu sa Odlukom Saveta 93/465/EEZ od 22. jula 1993. koja se odnosi na module za različite faze postupaka ocenjivanja usaglašenosti i pravila za postavljanje i korišćenje CE oznaka o usaglašenosti, koji treba da se koriste u tehničkoj direktivi za harmonizaciju, proizvođač ili njegov ovlašćeni predstavnik osnovan u okviru Zajednice mora da čuva primerke tehničke dokumentacije EC uverenja o usaglašenosti tipa i njihovih dodataka na period koji se završava najmanje 10 godina nakon što je poslednji proizvod proizveden.

Na zahtev organa tržišnog nadzora, proizvođač ili njegov ovlašćeni predstavnik osnovan u okviru Zajednice, moraju da stave na raspolaganje EC uverenje o ispitivanju tipa i tehničku dokumentaciju. U dogovoru sa Komisijom, obično država članica periodično može da pristupi TAC-u koji je kod notifikovanog tela.

EC izjava o usaglašenosti tipa (garancija kvaliteta proizvodnje)

Da mogao da koristi postupak EC izjave o usaglašenosti tipa (garancija kvaliteta proizvodnje), proizvođač mora da podnese zahtev za odobrenje njegovog sistema kvaliteta proizvodnje jednom od tela notifikovanih kod Komisije za sprovođenje takve procedure. Osim toga, notifikovano telo mora da ispita pravilnu primenu sistema kvaliteta. EC Izjava o usaglašenosti tipa (garancija kvaliteta proizvodnje) dozvoljava proizvođaču da postavi CE oznaku i zelenu metrološku nalepnicu na proizvode u okviru njegovog sistema kvaliteta i bez intervencije nekog notifikovanog tela za EC verifikaciju na svaki proizvod).

Proizvođač ili njegov ovlašćeni predstavnik osnovan u okviru Zajednice će na svaki instrument postaviti CE oznaku, zelenu metrološku nalepnicu i poslednje dve cifre godine kada je postavljena CE i identifikacioni broj notifikovanog tela odgovornog za EC nadzor.

Proizvođač ili njegov ovlašćeni predstavnik osnovan u okviru Zajednice sačinice pismenu izjavu o usaglašenosti. Primer kako treba da izgleda Izjava o usaglašenosti je dat u vodiču WELMEC 2 *Direktive 90/384/EEC: Opšta primena vaga sa neautomatskim funkcionisanjem*.

U skladu sa Odlukom Saveta 93/465/EEC izjava o usaglašenosti se donosi za svaki model instrumenta i proizvođač ili njegov ovlašćeni predstavnik osnovan u okviru Zajednice moraju da čuvaju kopiju koja će biti na raspolaganju nadležnim državnim organima u svrhu inspekcije najmanje 10 godina nakon proizvodnje poslednjeg proizvoda.

U takvom postupku proizvođač ne može da se izjasni da je „obavešten da treba sam da obavi EC verifikaciju”. Termin „obaveštenje“ mogu da koriste samo tela koja su nezavisna od proizvođača i koje je država članica naimenovana da obavi EC verifikaciju.

Proizvođač u takvom postupku ne može ovlasti još jednu kompaniju da obavi deo posla za njega, osim ako je obuhvaćen sistemom osiguranja kvaliteta koji je odobrilo notifikovano telo.

EC verifikacija

EC verifikacija je postupak u okviru kog notifikovano telo, izabrano od strane proizvođača ili njegovog ovlašćenog predstavnika, sprovodi ispitivanja kako bi se uverilo da su pojedinačni instrumenti u skladu sa odobrenim tipom i onim osnovnim uslovima koji treba da se provere nakon proizvodnje. Ako ispitivanje tipa nije neophodno, ispitivanja će jemčiti usaglašenost sa osnovnim uslovima.

Dužnost obavljanja procedure usaglašenosti instrumenta je čak i u ovom slučaju na proizvođaču. Odgovornost notifikovanog tela je ograničena na ono što je pregledao i ispitao.

Notifikovano telo postavlja, ili će se postarati da se postavi, svoj identifikacioni broj usaglašenosti na svaki instrument za koji su uslovi ispunjeni i sačinice pismenu izjavu o usaglašenosti u vezi sa obavljenim ispitivanjima. Sertifikat o usaglašenosti će biti predstavljen proizvođaču ili njegovom ovlašćenom predstavniku osnovanom u okviru Zajednice. Primer izgleda sertifikata o usaglašenosti je dat u vodiču WELMEC 2 *Direktive 90/384/EEC: Opšta primena vage sa neautomatskim funkcionisanjem.*

Proizvođač ili njegov ovlašćeni zastupnik moraju biti u stanju da na zahtev notifikovanih tela dostave sertifikate o usaglašenosti, posebno organu za nadgledanje tržišta.

Proizvođač ili njegov ovlašćeni predstavnik osnovan u okviru Zajednice će na svaki instrument postaviti CE oznaku, zelenu metrološku nalepnicu i poslednje dve cifre godine kada je postavljena CE oznaka.

Proizvođač ili njegov ovlašćeni predstavnik osnovan u okviru Zajednice sačinice pismeni sertifikat o usaglašenosti. Iako direktiva za NAWI vage ne zahteva da mora da bude uz instrument kada se plasira na tržište i stavi u funkciju, uobičajena je i dobra praksa da se to uradi, na primer, da se njegova kopija stavi zajedno sa korisničkim priručnikom. Primer kako treba da izgleda Sertifikat o usaglašenosti je dat u WELMEC 2 vodiču *Direktive 90/384/EEC: Opšta primena vage sa neautomatskim funkcionisanjem.*

U skladu sa Odlukom Saveta 93/465/EEZ sertifikat o usaglašenosti se donosi za svaki instrument, i proizvođač ili njegov ovlašćeni predstavnik osnovan u okviru Zajednice moraju da čuvaju kopiju koja će biti na raspolaganju nadležnim državnim organima u svrhu inspekcije na period koji se završava najmanje 10 godina nakon proizvodnje poslednjeg proizvoda.

EC verifikacija jedinice

Kada je proizveden jedan instrument ili veoma mali broj instrumenata, koji je najčešće dizajniran za prilagođene potrebe, proizvođač ili njegov ovlašćeni predstavnik u Zajednici mogu da izaberu da imaju usaglašenost koja je dobijena verifikacijom jedinice. To je procedura u kojoj notifikovano telo, izabrano od strane proizvođača ili njegovog ovlašćenog predstavnika, utvrđuje usaglašenost instrumenta sa osnovnim uslovima Direktive, a da instrument nije prvo dobio odobrenje tipa.

Notifikovano telo će postaviti, (ili se postarati da se postavi), svoj identifikacioni broj na svakom instrumentu koji ima ustanovljenu usaglašenost sa osnovnim uslovima, i sastaviti pismeni sertifikat o usaglašenosti koja se odnosi na obavljena ispitivanja. Sertifikat o usaglašenosti se dostavlja proizvođaču ili njegovom ovlašćenom predstavniku osnovanom u okviru Zajednice. Primer kako treba da izgleda Sertifikat o usaglašenosti je dat u WELMEC 2 vodiču *Direktive 90/384/EEC: Opšta primena vage sa neautomatskim funkcionisanjem*.

Proizvođač ili njegov ovlašćeni zastupnik moraju biti u stanju da na zahtev notifikovanih tela dostave sertifikate o usaglašenosti, posebno organu za nadgledanje tržišta.

Proizvođač ili njegov ovlašćeni predstavnik osnovan u okviru Zajednice će na svaki instrument postaviti CE oznaku, zelenu metrološku nalepnicu i poslednje dve cifre godine kada je postavljena CE oznaka.

Proizvođač ili njegov ovlašćeni predstavnik osnovan u okviru Zajednice sačinice pismeni sertifikat o usaglašenosti. Iako direktiva za NAWI vage ne zahteva da mora da bude uz instrument kada se plasira na tržište i stavi u funkciju, uobičajena je i dobra praksa da se to uradi, na primer, da se njegova kopija stavi zajedno sa korisničkim priručnikom. Primer kako treba da izgleda Izjava o usaglašenosti je dat u WELMEC 2 vodiču *Direktive 90/384/EEC: Opšta primena vage sa neautomatskim funkcionisanjem*.

proizvođač ili njegov ovlašćeni predstavnik osnovan u okviru Zajednice moraju da čuvaju kopiju koja će biti na raspolaganju nadležnim državnim organima u svrhu inspekcije na period koji se završava najmanje 10 godina nakon proizvodnje poslednjeg proizvoda.

Izvršavanje u dve faze

Procedura ocenjivanja usaglašenosti na osnovu EC izjave o usaglašenosti tipa, EC verifikacije i EC jedinice za verifikaciju može se obavljati u jednoj fazi ili u dve odvojene faze, po izboru proizvođača. U slučaju EC izjave o usaglašenosti tipa mislimo na ona ispitivanja finalnog proizvoda koja su sastavni deo sistema kvaliteta proizvođača. Odredbe koje se odnose na izbor jedne ili dve faze, mesto izvršavanja i odgovornost uključenih tela nalaze se u tački 5. Aneksa II Direktive.

Kriterijum za izbor procedure koja se sastoji iz jedne ili dve faze, i mesto procene

Nakon ispitivanja tipa (osim ako instrument nije izuzet iz postupka), mora da se obavi jedan od gore navedenih postupaka. Odabrani postupak koji se, u principu, sprovodi u jednoj fazi u fabrikama proizvođača, obezbeđuje prevoz instrumenta do mesta upotrebe nakon utvrđivanja njegove usaglašenosti i ne zahteva demontažu; stavljanje u funkciju na mestu upotrebe ne zahteva operacije sastavljanja ili montiranja koje bi mogle uticati na rad

instrumenta, a gravitaciona vrednost na mestu upotrebe se izračunava prilikom podešavanja instrumenta, ako su rezultati merenja osetljivi na gravitaciju. Proizvođač međutim može da odluči da proceduru sprovede u dve faze.

Ako gore navedeni uslovi nisu zadovoljeni, postupak se sprovodi ili u jednoj fazi na mestu upotrebe, ili u dve faze, od koje se prva faza sprovodi u fabrici proizvođača i druga faza na mestu upotrebe. Ako rezultati merenja zavise od gravitacije, druga faza mora minimalno da obuhvati sve preglede i ispitivanja čiji ishod zavisi od gravitacije. Ukoliko instrument ima različite module koji treba da se montiraju na mestu upotrebe, deo postupka procene usaglašenosti mora da se obavi na mestu upotrebe (posebno se odnosi na vagu + fiskalni uređaj). U svim slučajevima (tj. bilo da rezultati merenja zavise od gravitacije ili ne), druga faza mora da obuhvati sve preglede i ispitivanja koji se ne obavljaju u prvoj fazi.

Dužnosti uključenih tela

Kada se neke od gore navedenih odgovarajućih procedura odvijaju u dve faze, svaki instrument koji ide iz prve faze u drugu mora uz sebe da ima uverenje da su u prvoj fazi sprovedeni detaljni pregledi i ispitivanja, kako i potrebne podatke za identifikaciju instrumenta. Sertifikat sastavlja notifikovano telo u slučaju EC verifikacije ili EC verifikacije jedinice, odnosno proizvođač kada obavlja sistem kvaliteta. Primer kako treba da izgleda Sertifikat o usaglašenosti je dat u WELMEC 2 vodiču *Direktive 90/384/EEC: Opšta primena vaga sa neautomatskim funkcionisanjem*.

Instrument koji je prošao prvu fazu postupka nosiće identifikacioni broj notifikovanog tela koje je uključeno u toj fazi. U slučaju EC izjave o usaglašenosti tipa (garancija kvaliteta proizvodnje), to će biti broj notifikovanog tela koje je odgovorno za odobrenje i nadzor sistema kvaliteta proizvođača koji proizvođač ili njegov ovlašćeni predstavnik u okviru Zajednice moraju da ga postave. U slučaju EC verifikacije ili EC verifikacije jedinice to mora biti broj notifikovanog tela koje je uključeno u prvoj fazi i to isto notifikovano telo treba da ga postavi ili da se postara da se postavi.

Testovi i ispitivanja koja nisu sprovedena u prvoj fazi moraju da se obave u drugoj fazi. U slučaju instrumenta osetljivog na gravitaciju, druga faza mora da sadrži sve preglede i testove kod kojih rezultati zavise od gravitacije.

Izdaje se potvrda o obavljenim ispitivanjima u drugoj fazi. Sertifikat sastavlja notifikovano telo za EC verifikaciju ili EC verifikaciju jedinicu, ili proizvođač u slučaju sertifikata o usaglašenosti za kvalitet.³

Proizvođač ili njegov ovlašćeni zastupnik moraju da garantuju da su u stanju da na zahtev notifikovanog tela obezbede sertifikat o usaglašenosti, pogotovo nadležnim organima tržišnog nadzora.

Identifikacioni broj notifikovanog tela uključenog u drugoj fazi mora takođe da bude postavljen na instrumentu. Notifikovano telo mora ovaj broj mora da pričvrsti ili da se

³ To nije jasno navedeno u direktivi, ali je logična posledica u poređenju sa postupkom koji se obavlja u jednoj fazi. *Kada je proizvođač u potpunosti verifikovao instrument i izdao samo sertifikat o usaglašenosti, ali je zatim odlučio da instrument stavi u funkciju u drugoj gravitacionoj zoni od one za koju je predviđen, postoji potreba za dodatnim prilagođavanjem i drugu fazu; u ovom slučaju će se osnovni sertifikat o usaglašenosti smatrati izjavom iz prve faze sa svim obavljenim ispitivanjima, dok se u drugoj fazi mora proveriti samo preciznost.*

postara da se pričvrsti. U slučajevima kada su dva različita tela uključena, pričvršćuju se oba njihova broja.

Ako je isto notifikovano telo uključeno u 2 faze, pa čak i u 2 različita postupka procene (npr. EC verifikacija i nadzor sistema kvaliteta) broj tog notifikovanog tela ne treba da se postavlja dva puta.

Proizvođač koji upravlja sistemom kvaliteta može lično da obavi drugu fazu, ako mu sertifikacija sistema kvaliteta važi za mesto upotrebe instrumenta i angažovano tehničko osoblje, u suprotnom može da odluči da EC verifikaciju završi u drugoj fazi.

Po završetku druge faze, proizvođač ili njegov ovlašćeni predstavnik osnovan unutar Zajednice će na svaki instrument postaviti CE oznaku, zelenu metrološku nalepnicu i poslednje dve cifre godine u kojoj je pričvršćena CE oznaka.

Proizvođač i njegov ovlašćeni predstavnik osnovan unutar Zajednice će sastaviti pismeni sertifikat o usaglašenosti. Primer kako treba da izgleda sertifikat o usaglašenosti je dat u WELMEC 2 vodiču *Direktive 90/384/EEC: Opšta primena vaga sa neautomatskim funkcionisanjem*.

U skladu sa Odlukom Saveta 93/465/EEC sertifikat o usaglašenosti se sastavlja za svaki model instrumenta i i proizvođač ili njegov ovlašćeni predstavnik osnovan u okviru Zajednice moraju da čuvaju kopiju koja će biti na raspolaganju nadležnim državnim organima u svrhu inspekcije na period koji se završava najmanje 10 godina nakon proizvodnje poslednjeg proizvoda.

9. MOMENAT POSTAVLJANJA OZNAKA O USAGLAŠENOSTI I IDENTIFIKACIONIH BROJEVA

Po završetku procene usaglašenosti, proizvođač ili njegovog ovlašćeni predstavnik moraju postaviti CE oznake o usaglašenosti, zelenu nalepnicu metrologije i poslednje dve cifre godine kada je postavljena.

U skladu sa „Vodičem za primenu direktiva na osnovu Novog pristupa i Globalnog pristupa“, takozvanim Plavim vodičem, CE oznaka u principu ne može da se postavi sve dok se postupak procene usaglašenosti ne završi kako bi se osiguralo da je proizvod u skladu sa svim odredbama odgovarajućih direktiva. Obično se obično dešava na kraju proizvodne faze. Međutim, u izuzetnim slučajevima, CE oznaka, zelena nalepnica metrologije i dve poslednje cifre godine mogu da se postave u bilo kojoj fazi proizvodnje, pod uslovom da se usaglašenost proizvoda prema potrebi verifikuje tokom faze proizvodnje i da je postupak procene usaglašenosti uspešno završen pre nego što se instrument stavi u promet.

Isto tako, notifikovana tela su odgovorna za postavljanje svojih identifikacionih brojeva. Dakle, notifikovano telo lično može da postavi svoj identifikacioni broj, ili da ga pod njegovo nadležnošću postavi na primer, proizvođač ako se obave zadovoljavajući (za notifikovano telo) dogovori. I tu se može unapred obaviti fizičko postavljanje.

10. OSTALE OZNAKE I NATPISI

Instrument koji ima CE oznaku će takođe nositi dodatne oznake i natpise, koji su detaljno objašnjeni u specifikaciji instrumenta, u skladu sa zahtevima iz Aneksa IV Direktive. Pretpostavlja se da se instrument koji ima CE oznaku na osnovu direktive za NAWI vage stavlja u promet za upotrebu u skladu sa članom 1.2 (a) i zato mora da zadovolji sve odredbe direktive koje se odnose na ovu kategoriju upotrebe, uključujući uslove za oznake i natpise (sadržan identifikacioni broj ovlašćenog tela, poslednje dve cifre godine postavljanja CE oznake, ...). Instrument koji je plasiran na tržištu za upotrebu na osnovu člana 1.2 (b) ne mora da ima zelenu metrološku nalepnicu, a li mora bar da nosi oznaku proizvođača, odnosno ime i maksimalank kapacitet merenja. Instrument koji je plasiran na tržištu i koji se upotrebljava na osnovu člana 1.2 (b), može da nosi CE oznaku (bez zelene metrološke nalepnice). To ukazuje na to da je ta oznaka bila postavljena u skladu sa drugom direktivom. Proizvođač može takođe da odluči da na tržište plasira instrumente koji se upotrebljavaju na osnovu člana 1.2 (b), koji mogu da se upotrebljavaju na osnovu člana 1.2 (a), jer nose CE i M oznake i prošli su kompletan postupak procene usaglašenosti.

Ako instrument ne nosi CE oznaku sa zelenom M nalepnicom na osnovu Direktive 90/384, smatraće se nezakonitim, ako su ostale oznake, posebno pozivanje na uverenje o ispitivanju tipa stavljene na njega.

Crveni simbol ograničene upotrebe

Uređaji koji su povezani ili su deo instrumenta sa CE oznakom i koji nisu bili predmet procene usaglašenosti moraju da imaju crveni simbol ograničene upotrebe sa velikim slovom M crne boje prekrizhenim sa slovom X.

Ovi uređaji ne mogu da se koriste za bilo koje svrhe na osnovu člana 1.2 (a), osim situacije, kao što je predviđeno preliminarnom napomenom u Aneksu 1 direktive, kada ovaj uređaj ponavlja vrednost i kada postoji štampač ili uređaj za skladištenje podataka (nije primenljivo u maloprodaji).

11. NADZOR INSTRUMENATA U UPOTREBI

Svi instrumenti koji se koriste u srhe u skaldu sa članom 1.2(a), moraju da se nadgledaju kako bi se utvrdilo da su i dalje u skladu sa uslovima direktive. Države članice su slobodne da uspostave sopstvene sisteme za inspekciju i kontrolu, ali treba da omoguće ti sistemi neće dovesti do prepreka pri trgovini.

To između ostalog znači da odredbe koje se odnose na označavanje instrumenata, a koje su u nadležnosti nacionalnih sistema inspekcije i kontrole, koji pokazuju svog status korisniku i inspektoru, ne traže da se ispune dodatni uslovi pre nego što se plasiraju na tržište ili stave u funkciju.

12. NACIONALNA PRAVILA KOJA SE PRIMENJUJU NA UPOTREBU

Države članice mogu slobodno da uspostave nacionalna pravila koja se tiču *upotrebe* zakonskih mernih instrumenata, koja neće stvarati prepreke u trgovini. To znači da su uslovi za montiranje instrumenta na primer, da kupac može da vidi platformu i indikaciju mase na kojima se ustanovljava roba ili poštarina, ili uslov da korisnik mora dodatno da

obeleži instrument shodno njegovoj upotrebi, ili zabrana da isto telo obavlja merenje za dve operacije, ili propisivanje klase za neke upotrebe.

13. STAVLJANJE VAN SNAGE

Direktiva 73/360/EEC je van snage od 1. januara 1993.

14. RAZNO

Proizvođač i ovlašćeni predstavnik

Pod „Proizvođač“ podrazumevamo fizičko ili pravno lice odgovorno za usaglašenost merila sa Direktivom sa ciljem da ga ili plasira na tržište pod svojim imenom i/ili stavi u upotrebu za sopstvene potrebe;

Pod „Ovlašćeni predstavnik“ podrazumevamo fizičko ili pravno lice koje se osniva unutar Zajednice i koji je u pisanoj formi ovlašćen od strane proizvođača, a koji deluje u njegovo ime za određene zadatke u smislu ove Direktive.

Napomena 1 : To ne znači da ima ovlašćenje da obavlja poslove dilera, prodaje ili popravke NAWI vaga.

Napomena 2 : Ovlašćeni predstavnik nema pravo da dodatno ovlašćuje druge osobe ili kompanije. To je u isključivoj nadležnosti proizvođača.

Napomena 3: NAWI direktiva odnosi na „stavljanje u rad“ (član 2) i „stavljanje u funkciju“ (član 4) sa istim značenjem i kao „stavljanje u upotrebu“ koje se pominje u definiciji iznad, a koja se koristi u direktivi za merila.

Direktna prodaja

Situacija direktne prodaje postoji kada su ispunjeni svi sledeći uslovi:

1. Radnja merenja se vrši u svrhu, i istovremeno sa, prometa robe u kojoj se roba kupuje ili prodaje na osnovu masa;
2. Kupac je prisutan kada se sprovodi operacija merenja;
3. Svi aspekti prometa robe su zaključeni u isto vreme i na istom mestu.

Uslov 1 isključuje radnje merenja koje se odnose na izračunavanje putarine, tarifa, poreza, bonusa, kazni, naknada, odšteta, ili slične vrste plaćanja. Direktna prodaja je strogo ograničena na kupovinu i prodaju robe.

Kupac u prometu robe, u kom se roba kupuje ili prodaje na osnovu mase je strana koja nije odgovorna za instrument koji se koristi za merenje. Kupac je obično strana koja kupuje, ali u nekim slučajevima može biti strana koja prodaje. Kada se vage koriste kao samouslužni instrument kojim upravlja kupac u odsustvu druge strane je direktna prodaja.

Maloprodaja

Maloprodaja postoji kada se direktna prodaja kao što je gore definisano, odvija u pogledu robe koja se kupuje ili prodaje od strane privatnog lica koje je krajnji potrošač.

Ogledi na terenu

Kada se definiše potreba da se sprovedu ogledi u radnim uslovima, oni će se sprovesti izdavanjem uverenja o ispitivanju tipa koje je vremenski ograničeno u skladu sa tačkom 1.4 Aneksa II Direktive (na dve godine, sa mogućnošću produženja za još tri godine), i ako je potrebno, ograničeno rokom važenja u skladu sa stavom 1 iste tačke. U ovom drugom slučaju, uslovi za punovažnost koji bi mogli da se pretpostave su, na primer, broj instrumenata obuhvaćenih uverenjem, lokacija na kojoj instrument treba da se instalira i sl.

Zamena instrumenta nakon stavljanja u funkciju

Na osnovu „Plavog vodiča“ (Poglavlje 2), proizvod koji je bio predmet značajnih izmena koje imaju za cilj da izmene njegove prvobitne karakteristike, svrha ili tip nakon što je stavljen u rad se mogu smatrati novim proizvodom. To će se procenjivati od slučaja do slučaja, pogotovo imajući u vidu cilj Direktive i tipove proizvoda koji su obuhvaćeni direktivom o kojoj se radi. Tamo gde se obnovljeni ili modifikovani proizvod smatra novim proizvodom, on mora biti u skladu sa odredbama važećih direktiva u momentu plasiranja na tržište i stavljanja u funkciju. Ovaj novi instrument mora imati bar definisanog proizvođača, sa svim svojim dužnostima. Osoba koja sprovodi značajne izmene na proizvodu je odgovorna za verifikaciju i da li će se ili ne smatrati novim proizvodom.

U principu svako proširenje ili izmena na instrumentu koji prevazilazi popravku ili uslugu smatra se novim proizvodom sa svim dejstvima u pogledu plasiranja na tržište i stavljanje u rad.

Sledeći tekst se može uzeti u obzir za bolje rasuđivanje da li je izmena važna ili ne.

Član 3. (2. stav) Direktive 90/384/EEC kaže: „U slučajevima kada je instrument deo ili je povezan sa uređajima koji se ne koriste za primene u okviru člana 1.2 (a), takvi uređaji ne podležu osnovnim uslovima.“

Iz ovoga se može zaključiti da ako su uređaji, koji se ne koriste za primene koje su navedene u članu 1 (2) (a), povezani sa instrumentom nakon što su stavljeni u upotrebu, takva izmena se može smatrati nevažnom.

Još jednu stvar treba uzeti u obzir, a to je Aneks I, preliminarno posmatranje u okviru Direktive 90/384/EEC, koji kaže: „Kada je instrument deo ili je povezan sa više mernih i pokazivačkih i uređaja za štampanje koji se koriste za primene iz člana 1.2 (a), ti uređaji koji ponavljaju rezultate operacije merenja, a koji ne mogu da utiču na ispravno funkcionisanje instrumenta, ne podležu osnovnim uslovima ako su rezultati merenja odštampani ili snimljeni ispravno i neizbrisivo sa delom instrumenta koji ispunjava osnovne uslove, a rezultati su dostupni za obe strane zainteresovane za merenje.“

Međutim, kod instrumenata koji se koriste za maloprodaju, ekran i uređaj za štampanje za prodavca i kupca mora da ispuni osnovne uslove.”

Iz ovoga se može zaključiti da se povezivanje, na primer, štampača sa instrumentom koji se nakon što je stavljen u upotrebu ne koristi za maloprodaju, ne smatra značajnom promenom.

Međutim, član 12 Direktive 90/384/EEC kaže: „Tamo gde je instrument koji se koristi za bilo koju od primena iz člana 1.2 (a) deo ili je povezan sa uređajima koji nisu predmet procene usaglašenosti, kao što je navedeno u članu 8, svaki od ovih uređaja će nositi znak

koji zabranjuje njegovu upotrebu kao što je definisano Aneksom IV.3. Ovaj simbol će biti postavljen na uređajima u jasno vidljivom i neizbrisivom obliku.”

Iz poslednje tačke se može zaključiti da je povezivanje fiskalnog uređaja sa vagom za direktnu prodaju, važna izmena. Kompletan instrument treba da se podnese na postupak za procenu usaglašenosti i izjavu o usaglašenosti.

Iz ovoga se opravdano može zaključiti da će uređaji koji nisu bili predmet procene usaglašenosti nositi „crveno M“ nalepnicu, čak i ako su ovi uređaji povezani ili su bili sa instrumentom nakon što je stavljen u funkciju. Takođe je opravdano zaključiti da će lice koje je odgovorno za modifikaciju postaviti nalepnicu „crveno M“.

Napomena: Trebalo bi da bude jasno da, kada su ovi uređaji povezani sa instrumentom tokom EC izjave o usaglašenosti tipa (garancija kvaliteta proizvodnje) kao što je navedeno u Aneksu II.2, ili EC verifikacije, kao što je navedeno u Aneksu II.3, ili EC verifikacija jedinice, kao što je navedeno u Aneksu II.4, proizvođač ili njegov ovlašćeni predstavnik će postaviti nalepnicu „crveno M“.

Hibridni instrumenti

Hibridni instrumenti su instrumenti koji obavljaju više od jedne funkcije merenja.

Kada merni instrument ima režim rada sa neautomatskim funkcionisanjem zajedno sa jednim ili više drugih režima merenja, onda instrument mora biti predmet procene usaglašenosti u skladu sa direktivom 90/384/EEC u onom delu koji se odnosi na režim rada sa neautomatskim funkcionisanjem. Ostali režimi merenja mogu da se odnose na automatsko merenje, obim ili dužinu merenja, merenje pritiska, itd.

EC uverenje o ispitivanju tipa mora jasno da navede da oznaka EC usaglašenosti i zelena metrološka nalepnica obuhvataju samo režim rada za neautomatsko funkcionisanje i da su ostali režimi merenja predmet nacionalnih kontrola. Ovi ostali režimi merenja ne mogu biti predmet nacionalnih propisa u svim državama članicama.

Hibridni instrument koji ima režim rada sa neautomatskim funkcionisanjem može stoga da nosi oznaku CE usaglašenosti sa zelenom metrološkom nalepnicom, kao i nacionalnu oznaku gde je to moguće.

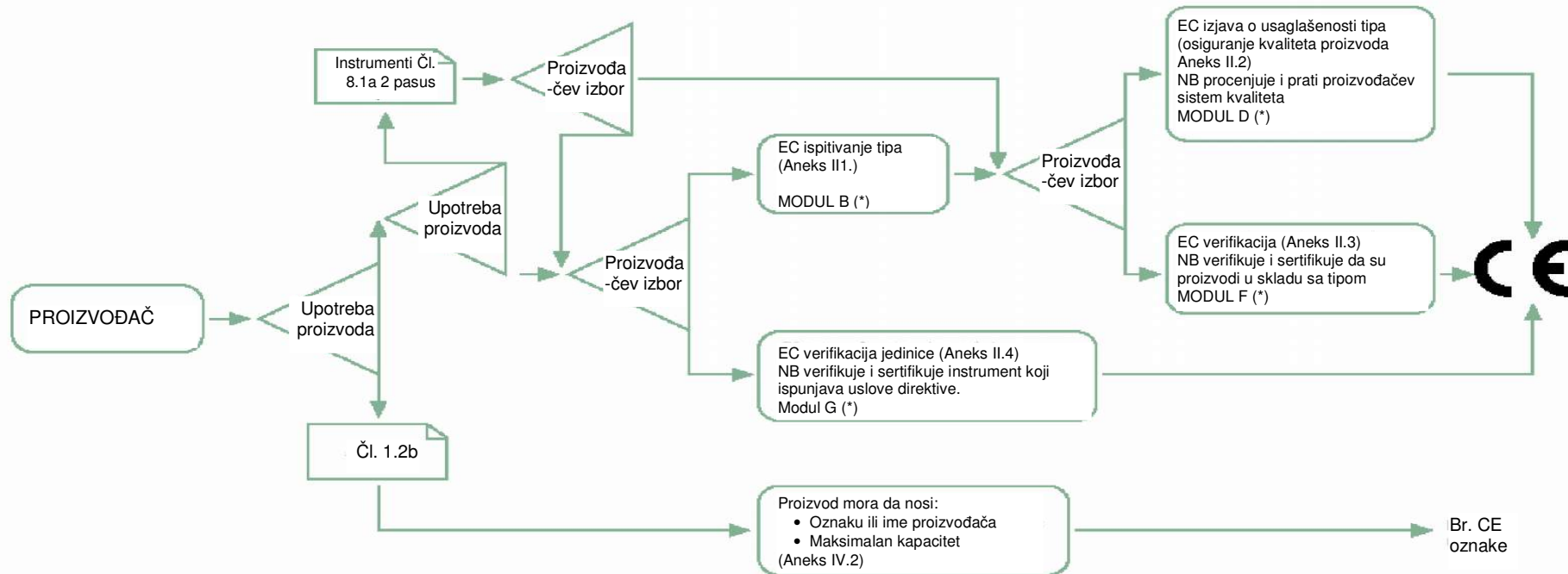
Kada vaga sa automatskim funkcionisanjem ima neautomatski režim rada zbog etaloniranja ili zbog podešavanja, onda je vaga samo u skladu sa nacionalnom kontrolom koja se odnosi na vage sa automatskim funkcionisanjem, a ne sa Direktivom 90/384/EEC.

Napomena u vezi sa dijagram na sledećoj stranici:

Tekst „bez CE oznake“ na crtežu koji se nalazi sa desne strane bi trebalo da bude popunjen sa „u skladu sa direktivom za NAWI vage“, tako da to samo znači „bez zelene M“ jer proizvod može da nosi CE oznaku za druge direktive.

ANEKS I

7. Dijagram toka za postupke procene usaglašenosti navedene u Direktivi 90/384/EEC za vage sa neautomatskim funkcionisanjem

(*) Ove procedure su usvojene pre usvajanja odluke Saveta 90/633/EEC (dopunjeno Odlukom 93/465/EEC) o postupcima procene usaglašenosti (modula). Njihove odredbe stoga ne mogu biti identični onima za module.